VISIT…

GENE, 1994.

MACE, 1994.

FANATIK, 1995.

BONE DAVE, 1995.

ZG, 1994.

ZOK, 1995.

TSW, 1995.

GENE, 1995.

SOUL ART, 1995.

SR, 1995.

GSKAOS, 1995.

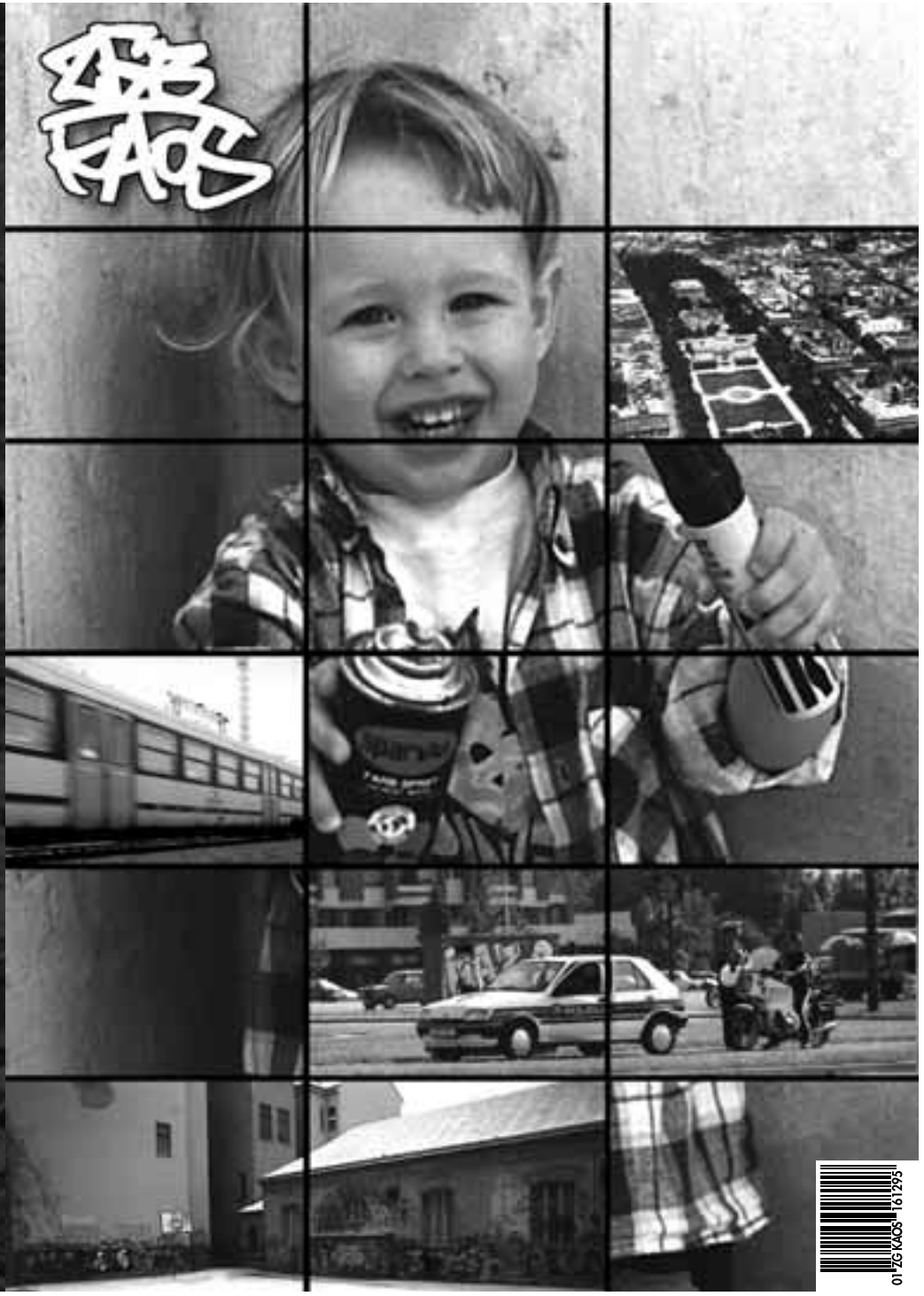

01-ZGKAOS-161295

GSKINGZ, 1994.

WIKED UMF, 1994.

GSK, 1995.

TDK, 1995.

UMF, 1995.

DAVE, 1995.

CMET, 1995.

TDK, 1995.

GSK, 1994.

IT AIN'T A CRIME IF YOU DON'T GET CAUGHT, 1995.

EHCK, 1995.

WORM, 1995.

GENE, 1995.

REMIZA, 1995.

LEON, 1995.

NERV, 1995.

CHEK, 1994.

REST, 1995.

GSK, 1995.

SUB ART, 1995.

GSK, 1994.

ZOWE, 1995.

GSK GSK, 1995.

GSK, 1995.

BAC MI, 1995.

ORION, 1995.

ZGSK, 1995.

ZG, 1995.

ZG, 1995.

CRIME, 1994.

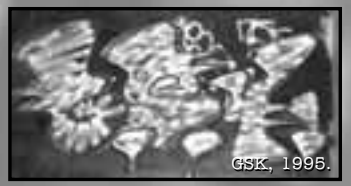
GSK, 1995.

IBM, 1995.

CRW, 1995.

IBM, 1995.

LUNAR, 1995.

GSK, 1994.

B1, 1995.

Eto, konačno smo dočekali i prvi broj domaćeg graffiti tiska. Ideja je bila da se napravi jednostavni fotokopirani fanzin sa nekih 80-90 fotki samo naših zagrebačkih grafova, ali se sve to malo zakompliciralo, materijala je bilo dosta i tako smo dobili pravi časopis napravljen po uzoru na slična evropska izdanja. Časopis sadrži 230 fotografija zagrebačkih grafova napravljenih od sredine osamdesetih, pa do prošlog tjedna. Sa prvim brojem smo išli na 24 crno-bijele stranice, a tko zna što će biti u budućnosti. Možda slijedeći izleti na 40 full color strana (kako da ne).

nisu oni baš svi tako loši...

Ovaj prvi broj posvetili smo samo zagrebačkoj sceni, a u slijedećim će biti grafova iz cijele zemlje (navodno toga sada ima sve više po Hrvatskoj). Ovaj časopis neće izlaziti redovito, što znači da ćemo ga izdavati kad se nama hoće. Vi bi nas eventualno mogli na to potaknuti tako što ćete razgrabiti cijelu nakladu i onda se luđački baciti na crtanje. Trebamo sakupiti novih dvjestotinjak fotki i nakon toga evo nas opet. Nekoliko riječi o cijeni. Kada se ona usporedi sa cijenama sličnih stranih časopisa, onda je povoljna. Kada se usporedi sa cijenama običnih domaćih časopisa, onda je astronomska. Stvar je u tome da je ovo namijenjeno jednom uskom krugu publike i da samo na vas možemo računati (a troškove treba pokriti). Tih 8 DM je manje nego što plaćate za kanticu farbe, pa sad razmislite što se više isplati.

Neki od vas sigurno će imati zamjerke zbog neke fotke koju smo ispustili ili zbog neke druge greške. Unaprijed se ispričavamo i uvjeravamo vas da nije bilo namjerno. Neki grafovi fale zato jer nismo imali dovoljno dobru fotografiju, drugi fale zato jer smo ih možda zaboravili, a neki su ispali radi estetskih kriterija.

O vama ovisi budućnost izlaženja ovog magazina. Mi ne želimo zarađivati na vama (naravno da želimo, ali to nije lijepo reći). Ovo radimo radi vas i ni zbog koga drugog (mislit ćemo na vas pri kupovanju enormnih količina Sparvara i Beltona za dobivene novce). Hvala svima koji su nam na bilo koji način pomogli.

Upravni odbor

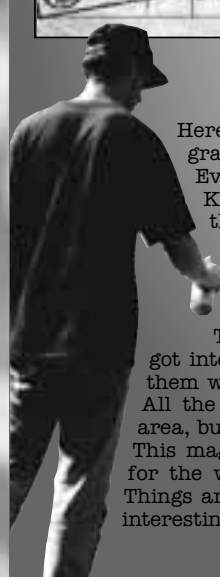

Here is the first issue of the first Croatian magazine dedicated to graffiti culture.

Everything started in the mid 80s when hip hop came to Croatia. Kids saw movies “Wild Style” and “Beat Street” and tried to paint their own things. There was no magazines, photos and contacts with writers from other countries. Most of the pieces were buffed in 1987. and everything was gone. There was nothing going on for a few years and then, in the beginning of the 90s there came the second wave.

Two main crews were formed and everything started again. Kids got interested and got involved in this new culture, although many of them were (and still are) too poor to possess quality equipment..

All the included pieces are from Zagreb (Croatian capital) and its area, but the movement has reached some other Croatian towns, too.

This magazine would have probably been printed before if it weren’t for the war in Croatia which slowed down the development of the scene. Things are getting better now, and we hope that the next issue will be more interesting to foreign writers.

CRO B.BOYS, 1995.

MODUL, 1995.

HECK, 1994.

1995.

NWO, 1995.

1995.

SK, 1995.

GRAFFITI

ZGB, 1994.

MASK, 1995.

JANE, 1995.

SMACK, 1995.

AEROSOL, 1994.

LF MB, 1995.

CHASE, 1995.

LUNAR, 1994.

CR-1 B-1, 1995.

TEN, 1994.

GENE UFM TEAM, 1995.

CHEN, 1995.

CE, 1995.

GSK, 1995.

CMB, 1995.

SAC, 1995.

TSAC, 1994.

ML WM BACONE, 1995.

SOE, 1992.

Ako govorimo o zagrebačkoj graffiti sceni danas, svakako se moramo prisjetiti i dalekih početaka aerosol umjetnosti u Zagrebu.
Moramo se prisjetiti pojedinaca i ekipa koje su zaslužne za uvođenje pojma graffiti u svakodnevnicu Zagreba.
Mnogi od pripadnika mlađe generacije zagrebačkih writera sigurno se ne sjećaju čuvenih pothodnika u Novom Zagrebu i zida (nažalost srušenog) kod Velesajma.
Tamo su se crtali prvi piecevi i fotografirale prve šarene oslikane površine uz zvuke Afrike Baambaate i Grandmaster Flasha.

FUNKY, 1987.

Na tim mjestima su se sredinom osamdesetih u nastojanju da budu bolji jedni od drugih prepucavali The Ghetto Breakers, Body Rock, Red Worms i druge ekipe. Danas možda zvuči nevjerojatno, ali

UNKNOWN, 19??.

crtalo se prilično intenzivno, naravno, totalno "cool old school".

Svakog dana moglo se vidjeti nove stvari glavnih faca toga doba.

Papo, Zwek, Keops,

RAP, 1990.

Zula, Froggy (respect, respect!!), Tromb, Fritz i drugi radili su gotovo svakodnevno. Trebalo bi nedvojbeno istaknuti Froggya i Zweka kao najbolje i najproduktivnije.

BAT, 1989.

Froggyeva tehnika i maštovitost dugo su bili pojam za kvalitetu.
Zgodno bi bilo istaknuti zajedništvo i osjećaj odanosti writera toga doba koji su imali jedni za druge. Nije bilo nikakvog pisa-

KEOPS, 198?.

nja "toy" i drugih gluposti, kako god piecevi bili loši. Svačiji rad se, ako baš i nije bio dobar, barem poštovao.
1987. je kobna godina za zagrebačke graffite. U "čast" Univerzijade svi su uklonjeni, prefarbani, uništeni, a zid kod Velesajma je srušen.
Malodušnost i nedostatak novca nisu djelovali motivirajuće i scena je nestala. Do 1992.

WRITING IN MÜNCHEN
IZDAVAČ: SCHWARZKOPF & SCHWARZKOPF
FORMAT: 27x21 cm, 145 stranica, preko 500 fotografije u boji
Moramo priznati da je "GRAFFITI ART 1" ipak najbolja knjiga o graffitima koju smo vidjeli, ali WRITING IN MÜNCHEN nije zbog toga ništa lošija. Dapače, sama münchenska scena glasi za jednu od najboljih u Njemačkoj, stoga nedajte se smesti, kupite je čim prije. Uz obilje prekrasnih fotografija zidova i vlakova, možete pročitati mnogobrojne priče o münchenskim lokacijama, te zgode svih najznačajnijih writera. Zamjerka na lošem uvezu, te nada da će se pojaviti i kakvo izdanje na engleskom jeziku.

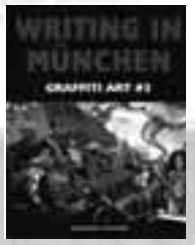

GRAFFITI ART-DEUTSCHLAND-GERMANY
AUTOR: Oliver Schwarzkopf
IZDAVAČ: SCHWARZKOPF & SCHWARZKOPF
FORMAT: 21x27 cm, 144 stranice, cca. 450 kolor fotografija
CIJENA:59,00 DM
Uz "SUBWAY ART", njemačka knjiga GRAFFITI ART je obvezatna literatura za svakog ozbiljnijeg graffiti writera. Autori i suradnici prikazuju cjelokupnu njemačku graffiti scenu od njenih početaka pa do kraja 1994. godine. Uz mnoštvo zaista prekrasnih fotografija zidova i vlakova, u knjizi se mogu naći i slike tagova, throw-upa, black bookova, magazina, itd. Naravno, kao što je to već uobičajeno, autori se dotiču i hip-hop scene, ali u zaista maloj mjeri. Gotovo sva, ako ne i sva najpoznatija imena prezentiraju svoje radove te opisuju graffiti umjetnost Njemačke. Slobodno možemo reći da ova knjiga ujedno predstavlja i europsku graffiti scenu i sve nove stilove kojima je Europa prestigla SAD. Najveći (jedini) nedostatak je nepostojanje engleskog izdanja.

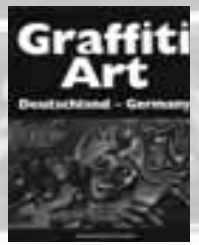

SPRAY CITY-GRAFFITI IN BERLIN
AUTORI: O. Henkel, T. Domentat i R. Westhoff
IZDAVAČ: Akademie der Künste, Berlin
FORMAT: 21x27 cm, 148 stranica, cca. 150 kolor fotografija
CIJENA: 39,80 DM
Knjiga je gotovo u potpunosti posvećena berlinskoj graffiti i hip-hop sceni. Autori riječju i slikom predstavljaju najznačajnije berlinske writere i grupe (kao npr.:BEN, BISAZ, DANE, MAXIM, ODEM, OXBOE, POET, SHEK, SOS, TMC, THC...). Uz mnoge njihove priče o crtanju, možete naći i nekoliko tekstova o počecima graffiti pokreta u New York-u, zatim o writerima koji su se "prodali" galerijama, te o berlinskoj hip-hop sceni. Moramo spomenuti i to da je ovo jedna od rijetkih knjiga gdje autori prikazuju crtanje graffita za početnike. Možda jedini nedostatak knjige je u tome što nije štampana i verzija na engleskom jeziku. Knjigu slobodno možemo preporučiti svakom istinski pravom graffiti writeru. Osim samih autora knjige, bitno je spomenuti i to da među suradnicima možemo naći i neke od najznačajnijih writerskih imena njemačke graffiti scene.

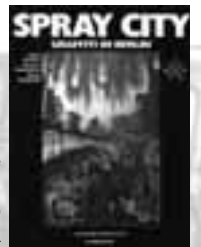

BACK JUMPS BERLIN TRAIN SPECIAL
FORMAT: 21x29.7 cm, 81 stranica
Hardcore Berlin na 81 stranici. Samo vlakovi. Predstavljene su najbolje berlinske hardcore grupe. Kvaliteta izvedbe, te izrade knjige i nije na nekoj visini, no to ne umanjuje užitak u onom najboljem - vlakovima.
U ovoj knjizi nećete naći nevjerojatne i fenomenalne grafove kao u prije navedenim knjigama, ali nudi veliki broj grafova srednje i niže klase. Samo za one najzagriženije.

GETTING UP
AUTOR: Craig Castelman
IZDAVAČ: The MIT Press, Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, Massachusetts 02142
FORMAT: 15x23 cm, 192 stranice
GETTING UP je jedna od prvih knjiga o NYC graffitima uopće (izašla je 1982). To nije knjiga puna fotografija kao ostale, već opisa "nadmudrivanja" writera s MTA-om, policijom, konkurentima. Autor je uspio uhvatiti najzanimljivije priče i anegdote iz života najpoznatijih NY writera kao što su LEE, SEEN,ZEPHYR i ostali. Knjiga je namijenjena prvenstveno onima koji žele osjetiti OLD SKOOL New Yorka.

SUBWAY ART
AUTORI: Martha Cooper i Henry Chalfant
IZDAVAČ: Henry Holt and Company, Inc., 115 West 18th Street, NY, NY 10011
FORMAT: 21x27,3 cm, 104 strane, 239 kolor fotografija
CIJENA: $15.95/24.00 DM u Njemačkoj
Dakle, ovo je obavezna lektira za sve. Želite li se uopće upustiti u bilo kakvo razmišljanje o graffitima, ova knjiga vam daje opću naobrazbu. Knjiga je u potpunosti posvećena Meki graffita - New Yorku. Uz mnoštvo fotografija i opisa događaja od samih početaka 70-tih godina pa do početka 80-tih, knjiga vam pruža detaljan uvid u cijeli jedan pokret koji je začet na vlakovima u New Yorku. Kraće rečeno - knjiga koju svaki writer MORA imati kod kuće.

SPRAYCAN ART
AUTORI: Henry Chalfant i James Prigoff
IZDAVAČ: Thames & Hudson ltd, 30 Bloomsbury Street, London WCIB 3QP
FORMAT: 21x27,3 cm, 96 strana, 224 kolor fotografija
Radi se o nastavku knjige SUBWAY ART, s time da su ovaj put u knjizi prezentirani i neki američki gradovi, naravno uz New York koji je predstavljen po kvartovima, te važniji europski i australski centri. Uz opise trenutnog stanja na pojedinim scenama i neke izjave etabliranijih writera, vidljiv je osjetan napredak scene, posebno u različitosti stilova. Za razliku od SUBWAY ART-a vrlo je bitno da autori prezentiraju javnosti i europsku/australsku scenu dajući poticaja i hrabrosti europskim writerima da ustraju u onome čemu su težili njihovi američki kolege, a to je izražavanje sebe kroz kanticu boje. Također obvezatna literatura.

NEW YORK SPRAYCAN MEMORIALS
AUTORI: Martha Cooper i Joseph Sciorra
IZDAVAČ: Thames & Hudson ltd, 30 Bloomsbury Street, London WCIB 3QP
FORMAT: 23,4x21 cm, 96 strana, 137 kolor fotografija
Nakon SUBWAY ART-a i SPRAYCAN ART-a, NY SPRAYCAN MEMORIALS je njihov nastavak, no iz samog naslova knjige dade se zaključiti da je knjiga ipak nešto drugačija od svojih prethodnica. U knjizi se nalaze fotografije murala posvećenih ljudima koji su umrli, od droge, bolesti ili nasilnom smrću. U većini slučajeva autori murala su već dobro poznati i priznati graffiti umjetnici. Autori predstavljaju čitateljima jedan drugi vid crtanja murala, za razliku od pukog crtanja "pravih" writerskih stvari. Knjigu preporučujemo samo freakovima.

Početkom devedesetih nekolicina danas poznatih zagrebačkih writera pokreće ono što bi se moglo nazvati scenom. Iako se nisu međusobno poznavali, svaki je na svoj način doprinjeo ostvarenju sna o zg-sceni.

Prvi pravi masovni tagger bio je SOE. Svojim tagsima nije izluđivao samo prolaznike po pothodnicima i ulicama, nego i čistačice ZET-ovih tramvaja.

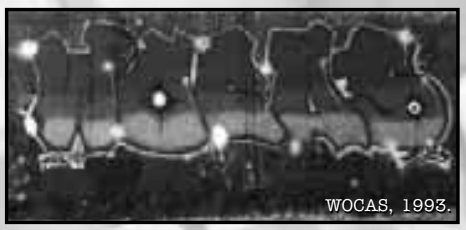

Gotovo istovremeno pojavili su se LUNAR, 2 FAST, GENE, HECK, ZEKE. Ubrzo su osnovane i prve grupe: YCP i UFM (kasnije GSK).
Gotovo u samom početku stvaranja scene došlo je i do prvih negativnih pojava - pisanja "toy" na grafovima. Napisati "toy" na nečijem grafu je nešto jako ružno i svima bi nam bilo bolje da te navike nestanu. Ako se netko potrudio nacrtati graf (pa čak i ružan graf), to znači da je u njega uložio svoj novac, trud i hrabrost.
Slijedeća vrlo važna stvar je crtanje grafa preko tuđeg grafa. Malo smo razmišljali o tome i zaključili smo da bi se svi trebali pridržavati nekih pravila:

1. Novi graf ne bi smio biti lošiji od onog preko kojeg se crta.
2. Poštujte "prave", a ne sezonske writere.
3. Svaki graf treba ostaviti neko vrijeme (barem 2 tjedna) da se stigne završiti i fotografirati.

Za sve one koji još ne znaju, igralište osnovne škole u Varšavskoj je prvo (i za sada jedino) pravo legalno mjesto u gradu. Radi se na tome da se to napravi i sa velikim zidom u Varšavskoj.

Na kraju ovog teksta želimo apelirati na sve taggere neka dobro razmisle o tome da li ima smisla uništavati baš cijeli grad.
Pametnije bi bilo da se svi ozbiljno primite crtanja.

GSK, 1994.

UA, 1995.

GIN, 1995.

CRW, 1995.

MI, 1995.

TRAVNO, 1995.

HECK GENE SOEE, 1994.

graffiti + graffiti

GENE, 1994.

DAVE UMF, 1994.

NAZ 2, 1993.

TOK, 1995.

HR, 1995.

JAY, 1995.

TDA, 1994.

BC, 1995.

HECK, 1993.

GODDY, 1994.

ZOAR CARL TAF, 1995.

DOPE, 1994.

LEON, 1994.

1995.

CRONE, 1994.

CRONICK, 1995.

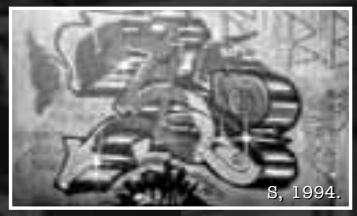
S, 1994.

graffiti + graffiti

1994.

GANG, 1994.

ZG, 1995.

RUN, 1995.

INES, 1994.

STYLE, 1993.

1994.

DSA MOB, 1995.

NWS, 1995.

LUNAR, 1994.

AEROSOL, 1994.

GENE CHEK LEON, 1995.

RUN CHASE, 1995.

GSK, 1994.

ISPLJ DO DNA, 1995.

ARNE, 1995.

CHN, 1994.

SK ML, 1995.

NAZ 2, 1993.

COOL, 1995.

TOEN SEN, 1995.

GEESKAOS, 1995.

SLON, 1994.

ZGANGSTA, 1995.

DASE, 1995.

DASE NOTY DSZ, 1995.

SENZ, 1995.

ZOKE, 1995.

ZOK, 1995.

WRISK, 1995.

CMBOMBERZ, 1995.

prvi vlak ZGB, 04/01/1994.

KITA, 1995.

TDK, 1995.

MCA, 1995.

SPEED, 1995.

NWS, 1995.

SENZ, 1995.

STINK N ZOWE, 1995.

NOTY, 1995.

WORM, 1995.

ZOKE YCP, 1995.

WORM, 1995.

PIGFUCK, 1994.

CMB, 1995.

SC ZE ZOK, 1995.

SENZ, 1995.

SENZ WORM, 1995.

DEVA, 1995.

GSK, 1995.

DAVE, 1995.

ZOKE, 1995.

WORM, 1995.

YCP ZOK, 1995.

CEM, 1995.

DAVE IBM KITA, 1995.

FUCK COPZ, 1994.

HORN, 1995.

SENZ WORM, 1995.

1995.

ZOKE! MCA, 1995.

CHASE, 1995.

WORM, 1995.

ZOKE, 1995.

KEZ, 1995.

MR 86, 1995.

SWAP, 1995.

CHEIS, 1995.

MCA ZOKER, 1995.

CITY MAD BOMBERZ!, 1995.

DRAŽEN, 1994.

BONE, 1995.

DAVE, 1995.

LEON, 1994.

CRONE, 1995.

HEKC, 1995.

GENE, 1995.

S M, 1995.

SUC, 1995.

CHEK GIN LEON, 1995.

CAN, 1995.

CKEH, 1995.

GENE, 1995.

CHEK, 1995.

TDK, 1995.

DAVE, 1995.

SOEE, 1993.

ZOKE, 1995.

KOK, 1995.